

No: 709 – Menş e Adı

MANAVGAT ALTIN SUSAMI

Tescil Ettiren

MANAVGAT TİCARET VE SANAYİ ODASI

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 23.06.2020 tarihinden itibaren korunmak üzere 26.03.2021 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 709
Tescil Tarihi	: 26.03.2021
Başvuru No	: C2020/140
Başvuru Tarihi	: 23.06.2020
Coğrafi İşaretin Adı	: Manavgat Altın Susamı
Ürün / Ürün Grubu	: Susam /İşlenmiş ve işlenmemiş sebze ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Manavgat Ticaret ve Sanayi Odası
Tescil Ettirenin Adresi	: Aydınlar Mah. 5578. Sok. No:6 Manavgat ANTALYA
Coğrafi Sınır	: Antalya ili Manavgat ilçesi
Kullanım Biçimi	: Manavgat Altın Susamı ibaresi ve menşe adı amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Manavgat Altın Susamı ibaresi ve menşe adı amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Manavgat Altın Susamı Pedaliaceae familyasına ait Sesamum cinsi S. Indicum türünde çift çenekli, içerdği yağ bakımından zengin, dik büyüyen tek yıllık bir bitkidir. Muganlı-57 çeşidi susamdan üretilir.

1450'li yıllardan kalma Manavgat tımar defterlerinde kayıtlı tahinhanelerden alınan vergilerden, Manavgat'ta susam üretiminin varlığının 1450'lerden daha eskiye dayandığı anlaşılmaktadır. Osmanlı Sarayının sofraları için tahin üretmiş olan Manavgat ilçesinde susam üretimi halkın tarım faaliyetleri arasında önemli yer tutar.

Susam sıcaklığı çok seven bir yağ bitkisi olduğundan üretimin gerçekleştiği bölgelerde aylık ısı ortalamasının 20 °C'den aşağı düşmemesi, gece ve gündüz sıcaklık farkının az olması ve tohumların çimlenmesi sırasında toprak sıcaklığının 15-20 °C ve daha fazla olması gereklidir. Kumlu-killi alüvyal topraklarda en iyi şekilde yetişir.

Manavgat Nehri Havzası ve Karpuz Çay Havzasında yapılan tarım dolayısıyla Manavgat ilçesinin alüvyal topraklara sahip olması, topraklarının organik maddece zengin, bünye olarak killi-tınlı, pH'ı nötr ya da hafif alkali, mineral maddeler bakımından yeterli ve zengin içeriğe sahip olması Manavgat Altın Susamının ayırt edici özelliklerine katkı sağlar. Ayrıca susamın yetiştiriciliğinin yapıldığı Mayıs-Eylül aylarında ortalama sıcaklığın 20,2-24,6 °C, gece gündüz sıcaklık farkının az ve 5, 10 ve 20 cm'deki toprak sıcaklığının 25 °C ve üzeri olması Manavgat Altın Susamına uygun yetişme şartlarını sağlar. Özellikle gece ve gündüz sıcaklık farkının az olması yüksek yağ oranının oluşmasında etkilidir.

Susamda kaliteyi belirleyen toplam yağ oranı Manavgat Altın Susamında %50-62'dir. Manavgat Altın Susamı içerdği yüksek yağ oranının yanı sıra boyutu, rengi ve aroması bakımından ulusal ve uluslararası çapta bilinirliğe sahiptir.

Manavgat Altın Susamının Bazı Özellikleri:

Özellik	Değer
Kapsül boyu (cm)	3-3,5
Kapsül genişliği (cm)	0,9-1,2
Dane rengi	Sarı-açık kahverengi
Bitkide kapsül sayısı	70-140
Dane uzunluğu (mm)	3,1-4,2
Dane genişliği (mm)	1,9-2,1
1000 adet dane ağırlığı (g)	3-5
Protein oranı (%)	15-22
Yağ oranı (%)	50-62

Üretim Metodu:

Ekim:

Toprak sonbahar ve kış aylarında sürülür. İlkbaharda toprak tavanında iken ikileme yapılır. İkinci ekimi buğday ve arpa hasadından sonra yapılır. Susam tohumları küçük ve hafif olduğundan dekara atılacak tohum miktarının ayarlanması önemlidir. Serpme ekimde dekara 800-1000 g, mibzerle sıraya ekimde 400-600 g tohum yeterlidir. Çiçeklenme ile birlikte büyüme hızlandığından bitkiler 10-15 cm olunca kadar tarlaya girilmez. Daha sonra tarlanın otlanma durumuna göre el çapası veya mibzerle ekim yapılmış ise traktör ara çapası geçilir ve sık olan yerler

seyreltilir. İlk çiçeklenme gün sayısı 45-50 gün kadardır. Çiçeklenme başlangıcı ile beraber bitkiler boylanmaya başlar.

Sulama:

Toprağın tavi yetiştiricilik için yeterli olduğundan sulama yapılmaz.

Gübreleme:

Ekimden önce tercihen eşit miktarda azot, fosfor ve potasyum içeren dengeli (taban) gübre verilir.

Yabancı Ot Kontrolü:

Yabancı ot kontrolü ilkbaharda yapılan ikileme işlemi ile gerçekleştirilir. İkileme işleminde toprak 8-10 cm derinliğinde sürülür. Böylece topraktaki su kaybının önüne geçilmesi ve yabancı otlarla mücadele sağlanmış olur.

Hasat ve Harman:

Bitkilerin yaprak ve kapsüllerinin sararması, yapraklarının kısmen dökülmesi, çiçeklenmenin durması, alt kapsüller elle kırıldığı zaman tohum renklerinin beyaz tanelilerde koyu sarı, kahverengi tanelilerde açık kahverengiye dönüşmesi bitkinin söküme geldiğini gösterir. Söküm elle yapılır. Elle sökülen bitkiler gelişmelerini bir süre daha devam ettireceğinden 10-25 bitki bir arada bağlanarak tabanı düz ve temiz bir yerde kök kısımları dışarı ve baş kısımları iç tarafa gelecek şekilde güneşli bir ortamda baskıya alınır. Baskıda kalma süresi 3 ila 5 gündür. Baskıdan çıkarılan demetler 8-10 demet bir arada olmak üzere beton veya düz bir zemin üzerine konulur ve tepe kısmından ip veya otlarla bağlanır. Bu işlem susam kapsüllerinin kuruyup açılması ve böylece içindeki tanelerin rahatça dökülmesi aşamasına gelene kadar (hava durumuna göre 7-15 gün) sürer. Daha sonra elde edilen tohumlar harman makinalarında vantilatör vasıtasıyla savrulularak temizlenir ve çuvallanır.

Denetleme:

Denetim mercii, Manavgat Ticaret ve Sanayi Odası koordinatörlüğünde ve Manavgat Ticaret ve Sanayi Odası, Manavgat İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü ve Manavgat Ziraat Odasından ürün konusunda uzman en az 3 kişiden oluşur.

Denetimler yılda bir kez düzenli olarak, ihtiyaç duyulduğunda ve şikâyet üzerine her zaman yapılır.

Denetim kriterleri:

- Üretimde kullanılan susam çeşidinin uygunluğu
- Ürünün yetiştirildiği yerin uygunluğu
- Ekim, hasat ve yabancı otlarla mücadele aşamaları da dâhil olmak üzere üretim metodunun uygunluğu
- Gerekli görülen hallerde yağ oranı ve protein miktarlarının analiz yoluyla kontrolü
- Manavgat Altın Susamı ibaresinin ve menşe adı ambleminin kullanımının uygunluğu

Denetim merci, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.